

vati dvakratno obsojenega človeka za predstavnika naše države pri čehoslovaški vladi?

Ker je, gospod predsednik, znano po celotni svet, da mrzite laž in ljubite resnico za ceno svojega življenja, sem uverjen, da mi boste v pismenem odgovoru dali zadovoljivo vest o tej zadevi. — Hud udarec za ponosne in prezirljive „politike“ okoli slabostojne stranke! Našim čitateljem pa priporočamo, da o tej zadevi dobro premišljajo.

Naši romarji pri Mariji Pomagaj.

Cerkvena slovesnost.

Slovenskim Stajercem se je slovi- ta boja pot k Mariji Pomagaj na Brezju zelo vzbujala. Krvava vojska leta 1914 je ukinila romanje pobožnih Slovencev iz Stajerske na Brezje. Na splošno željo je mariborska Kršč. soc. zveza pod vodstvom neumorno delavnega ravnatelja Cirilove tiskarne g. dr. Jerovška dne 11. julija t. l. zopet popeljala verne Slovence in Slovenke iz zelene Stajerske na divno Gorenjsko. Romarjev se je prijavilo toliko, da se jih več stotin ni moglo sprejeti. Južna železnica, dasiravno nam je šla s polovično vožnjo in sploh na roko, romarskemu odboru ni mogla za posebne vlake dati na razpolago dovolj osebnih vozov, tako da so se morali žal nekateri romarji voziti v tovarnih vozovih. Iz Maribora je ponedeljek jutraj, dne 11. julija peljal prvi osebni vlak okoli 1300 in iz Celja drugi posebni vlak okoli 1200 romarjev iz vseh delov Slov. Stajerja na Gorenjsko. Vodstvo prvega vlaka je bilo v rokah dr. Jerovška, drugi vlak pa je vodil č. g. Marko Krajnc. Med romarji je bilo okoli 30 dušnih pastirjev. Navzoči so bili tudi poslanci: dr. Hohnjec, Roškar, Brodar in Stanonik.

Na Brezje smo dospeli okoli 4. ure popoldne. Oo. frančiškani so nas sprejeli slovesno zunaj Brezja. Z zastavami na čelu in glasno molitvijo rožnega venca smo vkorakali v Marijino svetišče. Cela vas je bila v zastavi. Gorenjci so nas radostno pozdravljali.

Takoj po prihodu na Brezje je stopil na prižnico č. g. Fr. Hohnjec, (bral poslanca dr. Hohnjeca), župnik v Čadramu. Mladi govornik je v temeljitem in vznesenem govoru slavil Marijo Pomočnico. Priprosto ljudstvo, kakor tudi številni izobraženci so bili prijetno presenečeni vsled res izbornih, temeljitih in v srce segajočih izvajanj mladega cerkvenega govornika. Mirno lahko zapišemo, da smemo pristevati g. župnika Hohnjeca med prve cerkvene govornike lavantinske školije. Drugo pridigo zvečer je prevzel splošno znani cerkveni propovednik č. g. Gomilšek, župnik od Sv. Benedikta. Tudi njegova proslava Marije, kraljice Slovencev, je segala vsem globoko v srce. Župnik Hohnjec je vodil nato slovesne večernice in najde se lepo versko manifestacijo — rimsko procesijo. Cudovito lep je bil prizor, ko se je v prvih nočnih urah razvila v smeri proti Triglavu več tisoč glav broječa množica vernih Slovencev in Slovenk z lučnicami v rokah. Glasno pevanje litanij in cerkvenih pesmi je donelo tje gor v skalnate višine gorenjskih gor.

Spovedovanje romarjev se je vršilo do 11. ure zvečer. Skoraj celo noč so proti nebu donele v svetlišču glasne molitve in lepe cerkvene pesmi. Pohvalno moramo omeniti, da so nam vrtili Brezjo glede prenočišč in glede postrežbe šli prijateljski na roko. Posebno zahvalo pa zaslužijo seveda delavci oo. frančiškani na Brezju.

V jutro, dne 12. julija so verniki že od 12. ure naprej zopet opravljali svoje romarske pobožnosti. Ob 2. uri so se začele v svetlišču sv. maše in obhajanje vernikov, ki je trajalo v malih presledkih skoraj do 11. ure. Ob 5. uri jutraj je č. g. Evald Vračko, župnik iz St. Ilje v Slov. gor. v dobro zamisljenem in po njegovi stari navadi navdušenem govoru opisoval Marijo kot našo mater.

Politično zborovanje.

Po končanih cerkvenih slovesnostih se je vršil na lepem in velikem prostoru zunaj pred cerkvijo političen shod-naše Slovenske ljudske stranke,

kakor si ga veličastnejšega niti predstavljati ne moremo, kajti prisostvovala mu je tritisočera množica ljudstva iz vseh stanov, moške in mladeniči, žene in mladenke, ki so napolnile ogromni prostor pred cerkvijo. Političen shod je otvoril in mu predsedoval naš kranjski kmetijski poslanec g. Stanonik.

Kot prvi je govoril član Jugosl. kluba naš narodni poslanec dr. Hohnjec. V živih in prepričevalnih besedah nam je orisal politične boje naših poslancev v konstituenti, zlasti borbo za dobro in pravično ustavo, ki bi naj bila temelj za razvoj naše mlade in lepe države, katero ljubimo in smo ji udani iz člega srca. Poslanec Jugoslovanskega kluba se niso ustrašili nobenih ovir in nobenih težkoč, le da bi nam priborili avtonomijo in tako ustavo, ki bi po možnosti zadovoljila vsa tri plemena v naši državi. V tem težavnem boju so nam vpadli v hrbet samostojneži ter nas izdali, ker so bili od vlade podkupljeni. (Ogorčeni medklici: Fej izdajalec samostojnežem!) Podkupljeni so bili za težke milijone muslimani, liberalci in zlasti naši samostojneži, ki so na vsakem shodu povdarjali, da zahtevajo avtonomijo Slovenije ter da se bodo zavzemali za pravično ustavo. Toda svojo dane obljube pred in za časa volitev v konstituento so pojedli v tem hipu, ko so prišli v Beograd, ko so vstopili v vlado in je eden njihovih poslancev postal minister, drugi podpredsednik zbornice itd.

To so tisti podkupljeni samostojneži, ki so nas pri glasovanju za ustavo izdali ter glasovali za ustavo, ki ni prinesla Slovincem in Hrvatom zaželjene avtonomije, za ustavo, ki nam je prinesla zloglasni „kanceljapagraf“, katerega ne pozna nobena druga ustavna država na celotni svetu. Ustava, katere nam je bila vsiljena, je krivična in katoliški cerkvi skrajno sovražna, kajti napravila je katoliško Cerkev za sužnja države. Toda katoliška Cerkev ni bila nikdar in tudi nikdar ne bo sužnja države, in mi se bomo borili do zadnje kapljice krvi za pravice in za prostost katoliške Cerkve in za tako ustavo, ki bo zadovoljila vsa tri plemena v državi. Napačno bi bilo misliti, da pri tem zadene kaka krivda Srbe, ne, srbski kmet je ravno tako dober, kakor je naš slovenski ali hrvatski, ampak krivci so tisti od ljudstva izvoljeni brezvestni poslanci, ki so nam zvarili tako slabo ustavo. Ustavi, kakor nam je bila s pomočjo demokratov in podkupljenih samostojnežev vsiljena, se bomo zaenkrat pokorili, ker se ji moramo pokoriti, toda že sedaj napovedujemo boj tej krivični ustavi z vsemi postavno dovoljenimi sredstvi. In v tem pravičnem boju nam bo Bog pomagal. (Dolgotrajno in navdušeno ploskanje in odobravanje!)

Za njim je govoril naš kmetijski kranjski poslanec Stanonik, ki je istotako v živih besedah orisal boje poslancev Jugoslovanskega kluba za avtonomijo in za pravično ustavo. Z groznimi besedami je ožigosel izdajalsko postopanje samostojnežev v konstituenti, to je tistih samostojnežev, katere je izvolilo slovensko ljudstvo in ki so, podkupljeni za težke milijone, za ministrske stolce, za podpredsedniško mesto in za druga mastno plačana mesta glasovali za vsiljeno nam krivično ustavo in dobili zato še celo odlikovanje iz Beograda.

Ti plačani in podkupljeni izdajalci so hlapci osebne vrste. Doma in na shodih so posebjali ljudstvu, da se bodo borili za avtonomijo, za pravično ustavo in za svobodo katoliške Cerkve, doma so se delali silno pobožne in verne, povdarjali so povesbo, da niso proti katoliški Cerkv in duhovnikom, toda ko so prišli v Beograd so postali čisto drugačni. Vlada jih je podkupila in snedli so vse svoje obljube. Glasovali so proti avtonomiji, glasovali so za zloglasni „kanceljapagraf“, ki bi naj dal naši duhovščini nagobčnik na usta, in glasovali so za utesnitev katoliške Cerkve, kajti noben katoliški škof bi ne smel brez dovoljenja ministra, to je neposredno, občevati s poglavarjem katoliške Cerkve v Rimu. Ti samostojneži, katere je poslalo preslepljeno slovensko ljudstvo v Beograd, so z najgršimi psovskami obkladali naše šole in duhov-

ščino in komaj in še predno je kak naš poslanec SLS začel govoriti v konstituenti, so izšli nanj cele golide njihove smrdljive gnojnice, niso se pa vstrahali nobene. Se tako gausne ter grde psovke, hrulili in vpili so kakor razjarjeni divjaki iz Afrike, le da bi onemogočili govor kakega našega poslanca. (Klici silnega ogorčenja.)

Ustavo imamo in se ji moramo ukloniti, toda obljubljamo, da se bomo proti tej krivični in slabi ustavi borili z vsemi postavnimi sredstvi.

Pozivam slovensko ljudstvo, da ob priliki prihodnjih volitev v drž. zbor s kroglemi v rokah temeljito obračuna s samostojneži-izdajalci našega naroda, da niti eden ne pride več v Beograd, kajti naš pošten in veren slovenski narod odklanja hinavstvo ter izdajalstvo samostojnežev. (Dolgotrajno viharo ploskanje in živje-klici.)

Nato nastopi vodja romarjev č. g. dr. Jerovšek ter pojasni, da nam državna železnica ni hotela dati ne polovične vožnje in ne vsaj nekaj osebnih vozov. Pač pa je rada sprejela od romarjev okoli 130.000 K.

Za njim je govoril posestnik g. Mlinar iz Lake o raznih gospodarskih zahtevah našega slovenskega ljudstva.

Veselo pozdravljen je nato nastopil predsednik Jugoslovanske kmetijske zveze, narodni poslanec Brodar iz Kranja. Poslanec je, kakor poprej njegov tovariš Stanonik, ostro bčal izdajalsko postopanje samostojnežev v Beogradu, ki so prodali toli zaželjeno slovensko samoupravo za srbski centralizem. Pozival je celokupno slovensko ljudstvo, naj se združi v Slovenski ljudski stranki, oziroma v Kmetijski zvezi v najodločnejši odpor proti škodljivcem in izdajalcem slovenskega ljudstva.

Nato je predsednik zaključil nad vse sijajno in slovesno zborovanje, na katero je vlada poslala komisarja, da bi nas kontroliral, kaj govorimo. Je žalosten odšel.

Popoldne sta oba romarska vlaka odpeljala v popolnem redu in brez kakšne neugode domov na Slov. Stajersko. V Ljubljani je bil večurni oddih. Romarji so po večini izrazili željo, da bi se tudi prihodnje leto priredilo slično romanje na Brezje, ki pa bi naj dalo vsem romarjem priliko, da vsaj za 1/2 dneva lahko obišejo rajskolepi Bled.

Naši društveni domovi.

Kakor ne more obstojati družina brez doma, tako se naše organizacije ne morejo razviti do popolnosti brez društvenih domov. Naša društva so navažno potisnjena v kakšne kurnike, kjer se ni mogoče gibati, ali pa imajo svoje prostore celo v krčmi. Mnogo si člani naših društev ubijajo glave, kako naj pridejo do lastnega doma. Prvic je potrebno, da ima društvo, ki si hoče zidati svoj dom, nekaj navdušenih in izvežbanih članov, ki bodo skrbeli za življenje v bodočem domu, — drugi pa mora imeti svoj društveni dom ali vsaj košček društvenega prostora.

„Društveni dom“, že beseda sama na sobi znači, kakšnemu namenu naj to poslopje služi! Društva imajo tu v njem svoje bivališče, svoje domovanje, ker za ne obstojajo samo iz pravil, iz poslovnih knjig in papirjev, ampak predvsem iz članov, je društveni dom v resnici dom vseh članov, kar bi v resnici naj tudi bil. Ni dovolj, da imamo v domu razne pevske in druge vaje ter od časa do časa kakšno veselico, ampak ljudsko, družinsko življenje se mora oživeti v njem. Vse, kar nam plemenitega ponujajo razna druga zbirališča, vse se mora uvesti v naš društveni dom. Poštena zabava, kakor n. pr. poštene gledališke igre, pevske prireditve itd., vse to mora nuditi ta društveni dom. Skrbeti mora, da se nadi vsakomur v društvenem domu lepa zabava, nego v krčmi, ker le na ta način bomo dosegli, da iztrgamo ljudi zopet iz gostilniškega in jih uvedemo v društveno življenje.

Posebna skrb pa moramo polagati na to, da dobi šolski naraščaj v domu dovolj različne zabave in pouka. Ti otroci naj imajo v domu poseben prostor in naj bodo vedno pod nadzorom voditelja, ki se mora v to svrdo dobiti. Biti pa mora dober vzgojitelj,

ki na vsi pozornost obrača na vzgojo dobrih značajev. Ob nedeljah naj se po možnosti vrše v domu kratka predavanja. Udeležba bodi obvezna.

Predavanja naj bodo zanimiva in kratka, poljsi malo in večkrat, ker z dolgotrajnimi predavanji se doseže le to, da nestrpnost, ki nastane, pokvari ves vs. Naj bodo pa vedno na koncu zabave ali iger, da bo vtis posamezniku ostal in da bo o njem tudi sam razmišljal. — Fantje, dekleta in naraščaj naj se pridno vadi v petju, igrah, tamburanju in telovadbi.

Šolci, ki se pridobi pri teh vajah, naj se uporabi pri prireditvah, ki naj se vrše večkrat. Skrbeti je treba, da so te prireditve zanimive, z raznovrstnim vzporedom: enkrat igra, drugič petje, tamburanje itd.; enkrat nastopajo otroci, drugič dekleta, enkrat fantje, drugič zopet vsi skupaj, sploh naj se vplesteva raznovrstnost, ki najupesuje pobila enoličnost in naveličanost udeležencev. Prireditve naj bodo brez vstopnine.

Zimske dneve, posebno večere, po rabimo oleg raznih vaj tudi za to, da uvedemo kak tečaj, bodisi knjižgovaški, gospodinjški, govorniški, telovadski, gospodarski, pevski, godbeni itd. K tem tečajem, ki naj bodo dobro pripravljeni, pritegnemo vse člane. Glavno pa je, da se nekaj ljudi resno zavzame temu delu, da sami sebe neumeče no izobražujejo in to izobražbo pri tem delu porabijo. Posamezni odborniki si naj razdelijo dele in naj se vsak v svoji stroki temeljito uri in vežba, da mu bo omogočeno, učiti tudi druge. Ako bomo v domove uvedli te naše dela, bomo prepričani, da uspešni ne izostanejo. Dobro može in mladenec spravimo s tem iz gostilen, zapeljivost liberalizma bo uničena in v nekaj letih dobimo zdrav, nepokvarjen naraščaj! Kako naj bo društveni dom uražen, kako naj ga postavimo in kam, a posebno pa, kako naj dobimo sredstva za zgradbo, o tem pa v kratkem več! Bog živi!

Politični ogled.

Kraljevina SHS. V naši visoki beograjski politiki je še vedno zastoj. Večina ministrov se spreha po naši širni kraljevini, Pašić je nekaj dni marodiral na žolčnih kamnih, a je sedaj v toliko okrevl, da se bo lahko odpeljal nekam na letovišče. Kar je ministrov v Beogradu, so se pečali in prerekali radi imenovanja kraljevih namestnikov za razne upravne oblasti, ki jih bodo sedaj po novi ustavi vpeljali mesto poprejšnjih pokrajinskih vlad. Kdo vse je že imenovan kraljevim namestnikom, poročamo na drugem mestu. Več kot politika zanima sedaj vladne politične kroge pogon za komunisti, katere dolžijo, da niso samo udeleženi na napadu na regenta, ampak, da so hoteli celo strmoglaviti celotni družabni red in državo samo. Glede naše edine kaj vredne baroške luke, ki bi nam morala pripasti po rapalski mirovni pogodbi, se javno piše, da nam jo je g. Pašić zmešetaril pod italjansko vrhovno oblast in bomo mesto Baroša dobili Skader. Zastopniki naše države in italjanske se že zopet pogajajo v Beogradu radi trgovinskih zvez med našo kraljevino in Italijo. Te dni so se pogajali radi plovbe po morju, ribolova in prevoza blaga. Celotno časopisje poroča, da pride na Hrvaško in v Slovenijo največji srbski prijatelj Slovencev in zagovornik slovenske avtonomije Stojan Protič, ki bo prirejal v družbi naših in hrvatskih politikov shode.

Avstrijski državni kancler je podal v odseku za zunanje zadeve izjavo, v kateri je naglasil, da se bo Avstrija trudila, da stopi v kar najozži prijateljski stik z vsemi sosednimi državami in bo postala potom prijateljskih zvez steber reda in miru v Evropi.

Gornjeslezjsko sporno ozemlje, katerega so zopet zasedli zavezniki in pomirili med seboj se ravsačote Nemce in Poljake, bomo menda v kratkem zopet postalo torišče nove vstaje. Poljske dobrovoljce je namreč sprejelo Poljakom naklonjeno gornjeslezjsko prebivalstvo kot hlapce, ki so poskrili in zakopali orožje, da ob pravem času sledijo klicu svojih voditeljev in iztrgajo Nemcem Gornjo Slezijo.

Turki poročajo, da so pošteno zopet naklestili Grke v Mali Aziji. Za posest Carigrada se bojijo Angleži, ker

se hočejo turške prestolnice polastiti pri-
stasi Kemal paše, ki podijo Grke po
Mali Aziji. Ententa sedaj mešetari krog
naše kraljevine in Rumunije, da ju pri-
dobi za obrambo Carigrada.

Boji na Irskem med Angleži in
irskimi uporniki so še vsem gotovo v
živem spominu. Ti boji so bili skozi
mesce na dnevnem redu. V teh dneh
pa nam poročajo, da se vršijo med za-
stopniki irskih upornikov in angleško
vlado pogajanja za vzpostavitev miru
in reda med obema državama. Je veliko
upanja, da se vendarle enkrat sporazu-
meta Anglija in Irska.

Tedenske novice.

t Naš kralj Peter je praznoval mi-
nuli torek svoj 77. rojstni dan.

t Novo upravno razdelitev naše dr-
žave bodo začeli upeljevati. V Beogradu
so že imenovali mesto dosedanjih pred-
sednikov pokrajinskih vlad takozvane
kraljeve namestnike. Ljubljanska uprav-
na oblast dobi kot svojega kraljevega
namestnika Slovenca Ivana Hribarja, ki
je bil dosedaj poslanik v Pragi in je
prestopil kmalu po našem ujedinenju s
Srbi k najmočnejši radikalni stranki.
Dosedanji predsednik naše ljubljanske
vlade dr. Baltić je imenovan zastopnikom
ljubljanskega kraljevega namestnika.
Novi kraljevi namestnik Hribar bo od-
pravil dosedanj ljubljansko vladjo. Za
Zagreb je imenovan kraljevim name-
stnikom demokrat Demetrovič.

t Kdo je najbolj žalosten, ker dobi
Ljubljana kraljevega namestnika Hri-
barja in njegovega zastopnika dr. Bal-
tića? Ta najbolj žalostna prikazen je
samostojni mlinar Stefan Dobnik iz
Zlatoličja na Dravskem polju, ki je ne-
kaj mesecev sedaj mlinaril kot podpred-
sednik ljubljanske deželne vlade. Tega
mlinarja podpredsednika so sedaj raz-
rešili njegove vladne časti in ga poslali
nazaj na Dravsko polje v mlin, kjer se
bolje spozna, kakor pa pri vladi. Čudna
dejstva smo doživeli pod Pašičevo vlado:
da nam ministruje mesar Pucelj in nam
je podpredsedoval mlinar. Mesar mini-
ster — mlinar deželni podpredsednik,
se li smemo čuditi, da imamo vsaki dan
nove davke!

t Pokojni vojvoda Mišić, ki se je
kot vojak zanimal tudi za ureditev naše
države, je nekoč rekel: »Pustite Hrvate
na miru, naj si sami zgradijo svojo hišo,
naša dolžnost pa je, da jim priskočimo
na pomoč, ako bi nas klicali. Bog ob-
varuj, da postane Beograd Beč ali Pešta,
to bi nas upropastilo!« Tako je govoril
odlični vojvoda, ki je kot Srbin in vo-
jskovodja obsodil centralistično ureditev
države. Ako bi vojvoda Mišić še živel,
bi ga policajdemokrati in samostojni
radi teh besed gotovo poslali v pokoj.
Pri nas je vse mogoče.

t Kako bo pa sedaj s Koroško?
Ob času, ko so Poljaki nasilnim po-
tom zasedli gornjeslezijske kraje, se
je govorilo po Parizu, da bo ententa
Ljub za Poljake slabo izpadlemu gla-
sovanju o pripadnosti Gornje Slezijske
isto razdelila med Nemce in Poljake.
V dobi gornjeslezijskih dogodkov smo
se tudi mi Slovenci oklenili upanja, da
dobimo nazaj Koroško vsaj do Drave.
A v gornjeslezijske razmere so se v-
taknili Angleži, ententa je zopet zase-
dla sporne kraje, Poljaki so se morali
umakniti in še danes ni gotovo, kaj
bo z Gornjo Slezijsko. No, hitreje kakor
Poljaki Gornjo Slezijsko bomo izgubili
mi Koroško. Te dni bo začela namreč
medzvezniška ententa razmejitvena
komisija, ki je že zgotovila razmejitve
med Avstrijo in našo kraljevino od
Kokošnjaka do Radgone, svoje delo i-
na Koroškem in sicer v treh partijah.

t Politični shod priredi poslanec
dr. Hohnjec v nedeljo 24. julija po cer-
kvenem opravilu pri Svetinjah.

t Kam tira ljudstvo davčna ob-
lasti. (Kmet s Pohorja.) Kakor pred-
pisujejo davčni uradi davkoplačeval-
cem davke, presega vse meje. Nobe-
nega sistema ni v predpisih. Poljubno
naplita uradnik najvišjo svoto, ki se
mu zdi, in jo zahteva od posestnika v
plačilo. Posestniki pridejo nato se pri-
toževati. Kateri je dobro znan, doseže
tako popust, ženska jokajoče, imajo
tudi dovolj sreče, drugi pa morajo iti
k demokratskim odvetnikom, da napre-
vijo rokurse, ki stanejo denar, naj-
manj pa 2000 K eden. Kaj ni več pra-
vice od strani države, da bi se pred-
pisalo res samo toliko davka, kolikor
gre vsakemu davkoplačevalcu primer-

no po dohodkih in na podlagi zakoni-
tih določb. Ljudstvo zgublja vero v
pravičnost države, če se dela na take
čuden način. To postopanje ne dela
ljudi samo protidržavne, temveč jih
sili k izseljevanju. V marenberskem
okraju hočejo posestniki opustiti vse i-
se izseliti. Kaj nič ne pomislijo vladni
organi, kake posledice zamorejo pri-
ti za državo, če pridejo vsled prehudega
davčnega vijaka posestva na boben?
Mnogi morajo dele posestva prodati,
če hočejo kriti in plačati te davke, ki
jim jih pripisujejo davčni uradi. Kako
se naj razvija gospodarstvo in blago-
stanje, če mora kmet, posestnik in o-
brtnik odprodajati od svojega inven-
tarja, če hoče zadostiti zahtevam, ki
jih nalaga v nepremagljivi meri drža-
va? Če bode šlo še dve leti tako na-
prej, bomo obubožali vsi, potem si
pa naj išče država davke od ubožcev,
katere bode celo treba hraniti in za-
nje skrbeti. Čudimo se najbolj našim
uradom in finančnim oblastem, da te-
ga ne uvidevajo. Kot Pohorjane, pri-
prost kmet, pristna slovenska koreni-
na, pa vam slovenskim uradnikom za-
ključim v brk: »Tako niso delali z na-
mi najbolj zagrizeni nemškutarski u-
radniki! Slava vam, slovenskim si-
novom!«, da Vas tako čutimo na lastni
koži!

t To je gospodarstvo! Glasilo srb-
skih zemljoradnikov, »Selo«, je priobčilo
zelo zanimive podatke o naravnost ne-
sramnem gospodarstvu z državnim oz.
davkoplačevalskim denarjem. V leto-
šnjem proračunu se nahajajo sledeče
postavke: Za nekoliko tisoč bosanskih
revežev, katerim je povodenj uničila
vse imetje — en milijon dinarjev; 1500
turških veleposestnikov v Bosni pa dobi
kot nekaj »Trinkgeld« reci in piši —
250 milijonov dinarjev. Za pol milijona
vojnih vdov in sirot ima vlada samo
12 milijonov dinarjev na razpolago, za
ustoličenje pravoslavne patrijarha pa
so potrosili — 18 milijonov dinarjev.
Za neštivilne ministrske avtomobile,
bencin in šoferje — 22 milijonov, za
dvorsko pohištvo pa — 24 milijonov
dinarjev. — Zares lepo so gospodarili
demokrati, radikali, muslimani in slo-
venske izdajice — samostojneži. Kdo
naj se še čudi velikim davkom? Takšno
gospodarstvo bo spravilo državo na
kant. Tudi to je blagoslov centralizma.

t Kako je s prazniki v naši Jugo-
slaviji? V naši kraljevini imamo kato-
liške, pravoslavne, turške in državne
praznike. Vse štiri vrste ravno kar našte-
tih praznikov praznuje le naš parlament,
katerega vedno pošljejo na oddih in
počitnice, kakor hitro se pojavi kaka
skupina praznikov kakršnekoli v nas
zastopane veroizpovedi. Naši državni
uradniki pri nas v Sloveniji slavijo v
brezdelju vse katoliške praznike in seve
tudi celo vrsto državnih. Najbolj sta
glede prazničnega brezdelja prikrajšana
kmet in delavec, ki uživata kot delopust
edinole katoliško-cerkvene praznike.
Omeniti in povdariti pa moramo, da
praznujejo novo navlako državnih pra-
znikov uradniki na račun kmeta in da-
vkoplačevalcev! Tako se godi in postopa
glede delopusta v državi, katero krma-
rijo uradniki, katerim sta kmet in de-
lavec deveta briga. Da nas pa bo po-
tom nove ustave po celi kraljevini en-
krat uvedeni centralizem osrečil še z
večjim številom državnih brezdelavnikov
za uradništvo, je gotovo dejstvo, kate-
rega se že lahko danes veselimo.

t Novi mariborski župan social-
ni demokrat Grčar je potrjen v Beo-
gradu. Potrditev novega ljubljanskega
župana narodnega socialista Pes-
ka, pa skušajo demokratje na vsak
način onemogočiti, seve, ker gre Zer-
javu za milijone, ako zgubijo liberal-
ci svojo zadnjo trdnjavo — belo Lju-
bljano. Ljubljanska demokratska go-
spoda se boji tudi vpogleda v svoje
dosedanje mestno gospodarstvo, radi
tega poiskuje vse lumparije in golju-
fije, samo, da bi vsaj zavlekla, če že
ne čisto preprečila ustoličenje novega
ljubljanskega župana. Novi celjski žu-
pan — demokrat dr. Hrašovec je bil
seve takoj potrjen, zaprisežen in že
županuje.

**t Tudi ljubljanskega novega žu-
pana Peska** je potrdila beograjska vla-
da. So potrditvijo je zrušena zadnja
liberalna trdnjava — bela Ljubljana!

t V občini celjska okolica se je v
nedeljo vršila županska volitev. Za
župana je izvoljen s 14 glasovi soci-
jalni demokrat Hrašovec. Pristaš naše
stranke g. Golobranec je z 10 glasovi

propadel, ker so oddali demokrati in
slabostojneži ter narodni socialisti —
prazne glasovnice.

t Gerenta v Dolnji Lendavi v
Prekmurju je samostojno-demokratska
ljubljanska vlada odslovila od gerent-
stva samo radi dejstva, ker je agitir-
al samo za Kmetsko zvezo. Ali mar
naj agitira g. Sever, znani organiza-
tor naših prekmurskih županov, kot
naš strankar za demokrate, katerih ni
v celem Prekmurju za eno večerjo in
še ti so privandranji učitelji in u-
radniki? Za zopetno vpostavitve g.
Severa na gerentsko mesto se je za-
vzel pri notranjem ministrstvu prek-
murski poslanec Klekl, ki je v svoji
interpelaciji radi protizakonito nasil-
nega nastopa napram našemu somiš-
ljeniku Severu ministru pojasnil, ka-
ka očita nasilja si dovoljuje ljubljans-
ka demokratsko-samostojna strabo-
vlada.

t Železniški promet med Mariborom
in Celovcem, Mariborom—Radgona in
Špilje se že vrši nemoteno nekaj časa
sem. Sedaj pa je nekaj padlo v glavo
nemškemu obmejnim hujskačem, ki so
začeli pritiskati na vso moč na dunaj-
sko vlado, da zopet prepove ravno kar
začetni promet. Nemec ostane Nemec,
na eni strani bo prosjačil, na drugi pa
hujskal in nas bo skušal oškodovati,
kjer bo količkar mogel. Smo čisto lahko
prepričani, da bo promet med nami in
Avstrijo na celovski in ljutomerski progi
zopet ustavljen. Nemci dosežejo vse —
mi pa nič!

t Izletniški vlak. Od dne 10. t. l.
naprej vozi na progi Celje—Velenje
ob nedeljah in praznikih novo vpeljani
izletniški vlak, ki odhaja iz Celja ob
4 h 7 min. in dospe v Velenje ob 5 h 50
minut. Ta vlak ima priključek na me-
šani vlak proti Slovenjgradcu.

t Dr. Jančič oproščen — liberalci
pogoreli. Spletke, ki jih je uprizorjal
šolski vodja Senica pri Sv. Petru v
Sav. dolini proti župniku dr. Jančiču,
so presegle že vse meje. »Nova doba«
je bruhala iz svojih umazanij predalov
najogabnejše golide smrdljive gnojnice
in natolcevanja proti imenovanemu žu-
pniku, ki ni zakrivil prav ničesar. Vsa
njegova »krivda« je obstojala v tem, da
se ob priliki reklamacijskega postopanja
za volitve v konstituanto kot župnik ni
uklonil vsemogočnim liberalnim gene-
ralom. Radi tega je vložilo državno
pravdnštvo v Celju proti dr. Jančiču
obtožbo radi kršenja volilnega zakona.
Senico, ki je vedno rovaril proti dr. Jan-
čiču, pa je najobčutnejše pičila vloga,
ki jo je dr. Jančič popolnoma uteme-
ljeno vposlal poverjeništvu za socialno
skrbstvo in v kateri je Senico naznanil
kot človeka — vinskega brata, ka-
teremu se mladine ne more prepustiti,
da bi jo s svojimi vzgledi vodil na ne-
prava pota. Proti obsodbi celjskega so-
dišča je dvignil dr. Jančič pri kr. stolu
sedmorice v Zagrebu priziv. Zagrebsko
sodišče pa je po tehtni razsodbi dr. Jan-
čiča — oprostilo. — V svrhu boljšega
poznavanja policajdemokracije naj še
služi sledeči dogodek. Dne 10. junija
je odposlal okr. šolski svet v Celju ko-
misarja Pinkavo k Sv. Petru, da uvede
preiskavo v zadevi nadučitelja Senice.
Komisar Pinkava ni hotel protokolirati
izjave pozvanih prič, ki so izpovedovale
proti Senici. V navzočnosti dr. Jančiča
je strahovito vpil nad eno pričo, ki je
izjavila, da je videla Senico večkrat pi-
janega. Smo radovedni, ali bo »Nova
doba« beležila oprostitev dr. Jančiča?!

t Kako je s krivci bombnega na-
pada na regenta? Radi ponesrečenega
napada na regenta in Pašiča je bilo do-
slej zaprtih 700 oseb. Vsaki dan pa se
vršijo še vedno nove aretacije. Napa-
dalec Stejič in neki zaprti sobni slikar
Mojzes valita vso krivdo in pripravo za
ta napad na komunističnega poslanca
Kovačeviča. Slikar Mojzes obtožuje Ko-
vačeviča, da so bili na njegov nasvet
že leta 1920 po Hrvatskem in po več-
jih mestih Srbije osnovani razni komu-
nistični odbori s pododseki, katerih na-
men in cilj je bil: strmoglaviti in zru-
šiti sedanji državni in družabni red. Za-
prti komunistični poslanci in večina
aretirancev pa trdovratno zanika vsako
najmanjšo krivdo soudeležbe pri napadu
na regenta. Po Beogradu se prodaja
policija komunistične domove, tiskarne
in knjigarne socialnim demokratom, ki
bodo imeli o napadu na regenta in Pa-
šiča še največ profita.

Kako pametni so naši ministri.
Na tisoče wranglovcev je pri nas do-
sedaj zastoj jedlo, se oblačilo in ve-
seljalo na državne stroške in povrh

so še dobivali posamezniki tudi pod-
pore iz državne blaginje. Sedaj se la-
so naši beograjski ministri pogruntali,
da bi bilo dobro ruske begunce po-
vabiti tudi na delo. Ministri so se po-
svečevali in sklenili, da wranglovci
ne bodo dobivali več državnih pod-
por. ampak bodo morali na delo, ka-
tero se jim bo pa plačalo. 5000 Rusov
je stavljenih na razpolago ministrstvu
saobračaja, vojne in mornarice, pa-
šte in ministrstvu za javna dela. Pre-
dno naši ministri sklenejo, kako pa-
metno, ki jim je že ležala nekaj mese-
cev na dlani, trpi dolgo in se vse
vrši po receptu: Ima vremena!

t Iz nesrečne ljubezni je skočila
z mariborskega starega mosta v Dra-
vo minuli ponedeljek 21 let stara Erz-
ka Paksi, ki je igrala pri zdaj v Ma-
riboru se mučedem cirkusu. Vzrok, da
si je hotela mladostna Erzika končati
življenje v dravskih valovih, je ne-
srečna, neuslišana ljubezen. Seve, ka-
je dekle začutilo mokroto in nevarnost
Drave, je začela vpiti na pomoč. Dva
moža sta skočila v vodo in se pogna-
la za žrtvijo, da je otmeta. Res se je
jima posrečilo, da sta jo izvelika iz
Drave sicer nezavestno, a še pri živ-
ljenju. Mesto hladnem grobu so iz-
ročili Erziko mariborski rešilni posta-
ji, ki jo je spravila k polnemu življe-
nju. Mogoče bo Erzikin samomorilni
poizkus omeščal njenega ljubčka, da
se bo odzval njeni ljubezni. Voda vse-
buje zdravilna sredstva tudi za bolno
srce!

t Redko starost 90 let je doživela
Ana Struč, po domače stara Ančka,
pri Sv. Trojici v Haložah. Rojena je
bila 28. aprila 1832, umrla pa je 7. julija
1921. Hvalevredno moramo o rajni
povdariti, da je bila z 90. letom še
dekle in so jo nosila pri pogrebu belo
oblečena dekleta. So pač redka tako
stara dekleta.

t Avtomobilska nesreča. Na cesti
med Vitanjem in Vojnikom, v bližini
gostilne Bolc v Solski, je v nedeljo,
dne 10. t. m., zavezil avtomobil g. Ko-
vačiča na čez cesto položeni tram tar-
se prekuonil v cestni jarek. Avtomobi-
bil se je razbil. K sreči ni bil nikdo
težje ranjen. Kakšnih 100 m spredaj
je ležal drugi tram na cesti. Gre za
hudoben čin domaćih fantov. Orožni-
štvo zasleduje storilce.

t Velik požar. Minuli teden je iz-
bruhnil požar na domačiji kmeta Osoj-
nika na Vrhuncah v župniji Sv. Petra
pod Sv. gorami. Zgorela je hiša in dve
gospodarski poslopji. Pogorelec kmet
Osojnik je dobro znan vsem svetogor-
skim romarjem Slov. Štajerske.

t Zgorelo je 20 hiš in gospodar-
skih poslopj v vasi Done pri Cerkni-
škem jezeru v noči od sobote na ne-
deljo. Gorenje je bilo skoraj izključno,
ker je pihal močen veter in vsled
suše niti vode ni bilo pri rokali. Na
pomoč prihiteli niso mogli veliko ga-
siti, ker so bila poslopja slamostrana
in se je dalo ogenj le omejiti, da ni
upepelil celotne vasi. Pogorelci so si
rešili edino živino, vse drugo jim je
pa pogorelo prav do tal, ker je raz-
sajal požar eno noč in skor še celi
drugi dan. Skoda znaša krog 2 milio-
nuna kron. Ogenj je povzročila in na-
ravnost zanetila hudobna zločinska ro-
ka nekoga tatu iz Italijanskega, ki je
lansko leto v zgoraj omenjeni vasi u-
kradel kravo ter hotel z njo pobegniti
preko meje, a so ga zalotili domačini
in ga po ljudskem pravu pošteno na-
bili. Čez leto in dan se je zopet dri-
klatil v vas in iz maščevanja podtak-
nil ogenj.

t Bratomorni uboj. V Mengšu na
Kranjskem je v nedeljo, dne 10. t. m.
ob pol 10. uri zvečer ustrelil Mihael
Friškove svojega brata Franceta. —
Vzrok tega uboja je nevoščljivost. Ma-
ti je namreč pred kratkim izročila po-
sestva mlajšemu sinu Mihaelu, kar je
brata Franceta zelo jezilo in mu je v
jezi tudi parkrat grozil. Ko sta se na
večer vračala iz gostilno, so našli
Franceta po dvakratnem strelu ran-
jenega, ležati na dvorišču. Umrl je v
par minutah.

t Velika železniška nesreča se je
zgodila minuli ponedeljek v Čupriji v
bližini Niša. Vlak, ki je vozil v čuprij-
ski kolodvor, je trčil ob vlak, ki je stal
na postaji. Pri tem trku je bilo razbitih
20 vagonov, mnogo oseb ranjenih in
ubitih. Strojevodji je odrezalo obe nogi.
t Temeljito si je končal svoje živ-
ljenje 53-letni Jovan Petrovič iz Arada.